

БУГУН—
КОСМОНАВТИКА
КУНИ

ТОШКЕНТ
ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

14 ПИЛ ЧИҚИШИ
№ 73 (3555).
12
апрель
ЧОРШАБА
1967 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

Фазоларни забт этаётган
баҳодир совет космонавт-
ларига, олимлар ва инженер-
техник ходимларга шон-
шарафлар бўлсин!

ЖАСОРАТ

Совет кишилари бугун Космонавтика кунини Байрам қилмоқда-
лар. Ватанимиз ва халқимизнинг фан ва техника соҳасида қўлга кир-
итган буюқ зафарлари шу байрам билан чамбарчас боғлангандир.

Жаҳон тарихида биринчи марта Совет Иттифоқида Ернинг даст-
лабки сунъий йўлдоши орбитага чиққан кундан бошлаб планетами-
зда космик давр бошланди, космонавтика фани янги тажрибалар

Ю. А. Гагарин парвозидан сўнг инсоннинг космик бўшлиқларга
учиши давом этди, совет космонавтиларининг оқлисида янги-янги
исмлар пайдо бўла бошлади. Г. С. Титов, А. Г. Николаев, П. Р. По-
пович, В. Ф. Биковский, В. В. Николаева-Терешкова, В. М. Комаров,

«КОСМОС-144»
ОРБИТАДА
Совет Иттифоқидан учирил-
ган инсонинг «Космос-144»

«ЧИРЧИКСЕЛЬМАШ» 25 ЁШДА
ЧИРЧИҚ (ЎзТАГ). «Чирчиксельмаш» заводи-
нинг коллективи 8 апрелда ўз корхонасининг 25

МЕҲНАТНИ ИЛМИЙ АСОДА ТАШКИЛ ЭТАЙЛИК
Кеча меҳнатни илмий асосда
ташкил этиш масаласига бағиш-

ЧИГИТ ЭКИШ ИЛҒОРЛАРИ
ЧИНОЗ. Кеска механизатор
Қорабой ака Эшмухамедов бош-

КУН ТАРТИБИДА —
ШАҲАРНИНГ ВОШ ПЛАНИ
Шаҳар партия комитетининг
10 апрелда бўлиб ўтган плену-

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИДА
МОСКВА, 11 апрель. (ТАСС).
Бугун артаб соат 10 да Катта

татлар уларни самимий кутиб ол-
дилар. Академик СССР Фанлар ака-

Т. НУРҚУЗНЕВ.
БҲКА. «Гулiston» колхозин-
нинг Назар Ходмирзаев бошлиқ

И. РУСТАМОВ.
ЮБИЛЕЙ ИЛИ ВАХТАСИДА ТУ-
риб меҳнат қилаётган мириш-

И. РУСТАМОВ.
ЮБИЛЕЙ ИЛИ ВАХТАСИДА ТУ-
риб меҳнат қилаётган мириш-

И. РУСТАМОВ.
ЮБИЛЕЙ ИЛИ ВАХТАСИДА ТУ-
риб меҳнат қилаётган мириш-

И. РУСТАМОВ.
ЮБИЛЕЙ ИЛИ ВАХТАСИДА ТУ-
риб меҳнат қилаётган мириш-

Суратда: космос қаҳрамонлари (мадан уялга) В. М. Комаров, К. П. Феоктистов, Б. Е. Егоров, Г. С. Титов, П. Р. Попович, А. Г. Николаев, В. Ф. Биковский, В. В. Николаева-Терешкова, Ю. А. Гагарин, А. А. Леонов ва П. И. Беллеларни кўриб турибсиз.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ПРЕЗИДУМИНИНГ
ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР
МИНИСТРАЛАР СОВЕТИ
МЕҲНАТ РЕСУРСЛАРИДАН
ФОЙДАЛАНИШ ДАВЛАТ
КОМИТЕТИНИ ТУЗИШ
ТУҒРИСИДА

Меҳнат ресурсларини тақсим
қилиш ва улардан фойдаланишни

1. Ўзбекистон ССР Министрлар
Совети меҳнат ресурсларидан фой-

Ўзбекистон ССР Олий Совети
Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети
Президиумининг Секретари
Р. САХИБОВЕВ.

1967 йил 10 апрель.
Тошкент шаҳри.

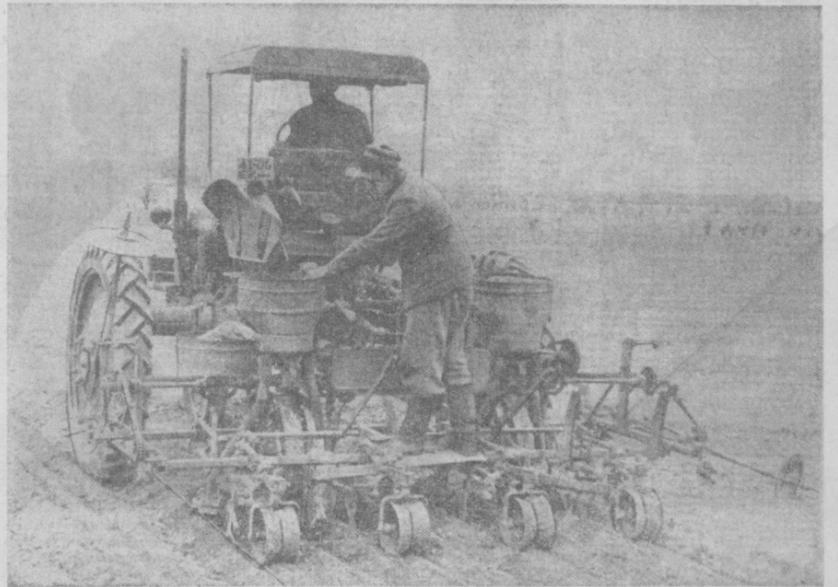
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ БИРИНЧИ
СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ
ТУҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети-
нинг биринчи сессияси (еттинчи ча-

Ўзбекистон ССР Олий Совети-
нинг депутатлари 12 апрель соат
10 дан 14 гача ва соат 15 дан

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР
КЕНГАШИНИНГ МАҲЛИСИ
ТУҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети
оқсоқоллар кенгашининг мажлиси

О. ҚОЗОҚБОВЕВ ФОТОС.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ ИШ ТАЖРИБАСИДАН

ҲАЁТ ТАМОЗАСИ

БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

Улуг доҳийимиз В. И. Ленин партиявий ишга ҳамона инқилобий муносабатда бўлиш, унинг форма ва методларини муттасил тақомиллаштириб бориш, ҳаёт тақозо этган, тарқатилишига, олга қараб боришимизга ёрдам берилган йилгиликларни кундалик фаолиятимизда тинчмай жорий қилиш лозимлигини ўқитарди. Ишда шунга эътибор қилиш лозимлигини ўқитарди. Ишда шунга эътибор қилиш лозимлигини ўқитарди...

ТАШКИЛИЙ-ПАРТИЯВИЙ ИШЛАРДАГИ АНГИЛИКЛАР

Партияимиз ишининг муваффақиятини қабул қилинган қарорлар ишондориди эмас, балки бу қарорларнинг бажарилишини назорат қилиш ва текшириш туршида, жойларда амалий ишларни таъминлаш, деб таъкидлади. Шунга қўра, биз партия органларининг бошқарилишида тўғрилик бўлиши билан алоқисини мустақамлашда турли мамлакат, кеңашлар ўтказиш ва қарорлар қабул қилиш ўрнига бевосита омма орасида таъкилотчилик ишларини кучайтиришга алоҳида эътибор бердик. Тўғрида, ҳар қанча таъкилотчилик бўлиши, қарорлар қабул қилинган билан улар таъкилотчилик иши билан боғлаб олиб боришмас, қозғоқ қилиб қолмади.

Эндиликда обком бюроси муҳиммасига обком партия таъкилотчи фаолиятидаги энг ақтуал масалаларни киритиладиган бўлиб қолди. Обком секретариари, буюро аъзолари, аппаратнинг масъул ходимлари кўпроқ шахар ва районларда, бошланғич партия таъкилотчилариди бўлиб, уларга ёрдам, йўл-йўриқ кўрсатишлариди. Буни қўйидаги ҳарактерлик бир мисол билан ҳам тўшутириб бериш мумкин. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленумининг чорвачилик муваффақиятини еттиштиришни кўпайтириш чоралари ҳақидаги қарори обком партия таъкилотчи фаолиятида қилиниб, унда партия ходимлари, қўшма ва совхозларнинг раҳбарлари, ҳўжалик ва чорвачилик фермалари партия таъкилотчи секретариари ҳамда партгруппа таъкилотчилари, комплекс чорвачилик бригадаларининг бошқарилиши, илғор чорвачилар, мутахассислар, яъни қишлоқ, ҳўжалигининг муҳим тармоқи таъкилотчи ҳал этувчи кишилар иштирок этиди. Илгари эса бундай масалаларнинг пленумларда муҳомама қилиниши билан чекаланди. Ҳолбуки, пленум қатнашчилари орасида чорвачилик ходимлари бармоқ билан санари даражада бўлади.

Шундан сўнг пленум қарори ҳамма қишлоқ районлари чорвачилик билан шугулланувчи коммунистлар иштирокидаги йилгида муҳомама қилинди. Бу ҳол йўналишида қўшма ва совхозларда жамоат чорвачилигида рентабелликка эришиш, 1966 йил вақфаларини муваффақиятдан урдалаш, чорва қишлоқнинг кўнглидаги ўтказишга имониёт яратди. Надрларини партиянинг юқори органи қарори муҳомама қилиш учун эмас, балки амалий фаолият учун қўлашма, уни бажариш ҳар бир коммунистнинг бурчи эканлигини яъни билдилади.

Ҳамма соҳада бўганидек, партиявий ишда ҳам инқилобдорлик сув билан ҳаводек зарур. Юқорида Ўзбекистон КП Марказий Комитети IV пленумининг қарорлари қандай ишлаб чиқилганини айтиб ўтган эдик. V пленум қарорларини коммунистларга етказишда биз бештача йўл тутидик. Пленумнинг КПСС XXIII съезди қарорлари асосида бошланғич партия таъкилотчиларининг сиёсий ва таъкилотчилик ишини яхшилаш таъкилотчи ҳақидаги қарори олдатилик, яъвал обком, шахарком ва райком пленумларда муҳомама этилиши, бевосита бошланғич таъкилотчиларга муҳомама қилиниши. Нотга шундай бўлиб, Партия аппарати ходимлари пленум ва партия аъзини йилгиликларига таъкиротчи қўришга йетадиган вақтин бевосита қарор амалга ошириладиган жойда бошланғич партия таъкилотчилари фаолиятини кучайтиришга сарфлади.

Партия таъкилотчилари юбилейга муносиб соғалар таъкиротчи муҳим вақфани ҳал этишининг бош йўли — коммунистларнинг ишлаб чиқариш таъкилотчи ҳал қилинидиган уақфаларга қўйилишида, қўшма аъзолари фаолиятини кучайтиришда деб биланмоқда. Шу мақсадда обкомда кейинги беш ой мобайнида қўшма равишда 226 та ҳеч партия таъкилотчи ҳамда 520 та партия группалари тузилди.

Таъкилотчилик ишининг ҳидма-ҳил форма ва методлари асосий масалага — қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришни таъминлашга лабақли қарорларни таллаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашдек муҳим ишга бевоситирилди. Бу йўлда биринчи навбатда район эвонисини қадрлар билан мустақамлашга алоҳида эътибор бердик. Ҳозирги вақтда ҳамма райком секретариари олий маълумотли ва таъкилотчи партиявий ишда муайян таъкиротчи тулган кишилариди. Қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқариш бошқармаларининг бошқарилиши ҳам таъкиротчи мутахассислардан иборат.

Ҳўжаликлар раҳбарларининг состави ҳам сиёсий жиҳаддан ўзгариди. Бу эса уларнинг ҳар қандай муваффақият вазирилари бажаришига гаровдир. Шу муносабат билан 1961 йил февраль ойида қолхоз раислари ва совхоз директорлари билан обком партия комитетида бўлиб ўтган бир йиллик сўхбат ўтказиш ўттиши негиз эди. Ушунда нима сабабдан бир районда планлар тузла ва охириро бажарилади-ю, ер-суви, об-ҳаво шариоти унга тегиб бўлган иккинчи районда тулмади, деган масала устида баҳс бўлганиди. Аванга одамлар йилмаийиши, фиқрларнинг оқий-оқийди айтишмади. Бунга ўзини сабабчи, эдик. Негаки, раҳбарлар кўйидан бўладиган таъкиротчи ёқтиришларни ҳам қўриш лозимлигини ўқитарди. Шунга қўра, биз партия органларининг бошқарилишида тўғрилик бўлиши билан алоқисини мустақамлашда турли мамлакат, кеңашлар ўтказиш ва қарорлар қабул қилиш ўрнига бевосита омма орасида таъкилотчилик ишларини кучайтиришга алоҳида эътибор бердик. Тўғрида, ҳар қанча таъкилотчилик бўлиши, қарорлар қабул қилинган билан улар таъкилотчилик иши билан боғлаб олиб боришмас, қозғоқ қилиб қолмади.

Эндиликда обком бюроси муҳиммасига обком партия таъкилотчи фаолиятидаги энг ақтуал масалаларни киритиладиган бўлиб қолди. Обком секретариари, буюро аъзолари, аппаратнинг масъул ходимлари кўпроқ шахар ва районларда, бошланғич партия таъкилотчилариди бўлиб, уларга ёрдам, йўл-йўриқ кўрсатишлариди. Буни қўйидаги ҳарактерлик бир мисол билан ҳам тўшутириб бериш мумкин. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленумининг чорвачилик муваффақиятини еттиштиришни кўпайтириш чоралари ҳақидаги қарори обком партия таъкилотчи фаолиятида қилиниб, унда партия ходимлари, қўшма ва совхозларнинг раҳбарлари, ҳўжалик ва чорвачилик фермалари партия таъкилотчи секретариари ҳамда партгруппа таъкилотчилари, комплекс чорвачилик бригадаларининг бошқарилиши, илғор чорвачилар, мутахассислар, яъни қишлоқ, ҳўжалигининг муҳим тармоқи таъкилотчи ҳал этувчи кишилар иштирок этиди. Илгари эса бундай масалаларнинг пленумларда муҳомама қилиниши билан чекаланди. Ҳолбуки, пленум қатнашчилари орасида чорвачилик ходимлари бармоқ билан санари даражада бўлади.

Шундан сўнг пленум қарори ҳамма қишлоқ районлари чорвачилик билан шугулланувчи коммунистлар иштирокидаги йилгида муҳомама қилинди. Бу ҳол йўналишида қўшма ва совхозларда жамоат чорвачилигида рентабелликка эришиш, 1966 йил вақфаларини муваффақиятдан урдалаш, чорва қишлоқнинг кўнглидаги ўтказишга имониёт яратди. Надрларини партиянинг юқори органи қарори муҳомама қилиш учун эмас, балки амалий фаолият учун қўлашма, уни бажариш ҳар бир коммунистнинг бурчи эканлигини яъни билдилади.

Ҳамма соҳада бўганидек, партиявий ишда ҳам инқилобдорлик сув билан ҳаводек зарур. Юқорида Ўзбекистон КП Марказий Комитети IV пленумининг қарорлари қандай ишлаб чиқилганини айтиб ўтган эдик. V пленум қарорларини коммунистларга етказишда биз бештача йўл тутидик. Пленумнинг КПСС XXIII съезди қарорлари асосида бошланғич партия таъкилотчиларининг сиёсий ва таъкилотчилик ишини яхшилаш таъкилотчи ҳақидаги қарори олдатилик, яъвал обком, шахарком ва райком пленумларда муҳомама этилиши, бевосита бошланғич таъкилотчиларга муҳомама қилиниши. Нотга шундай бўлиб, Партия аппарати ходимлари пленум ва партия аъзини йилгиликларига таъкиротчи қўришга йетадиган вақтин бевосита қарор амалга ошириладиган жойда бошланғич партия таъкилотчилари фаолиятини кучайтиришга сарфлади.

М. АБДУРАЗЗОҚОВ, Ўзбекистон КП Тошкент обком партия комитетининг биринчи секретари.

ТАШКИЛИЙ-ПАРТИЯВИЙ ИШЛАРДАГИ АНГИЛИКЛАР

Ушга сўхбатда бир амаллаб самийликка ўзар ишонч, дўстона вазиёт вужудга келтиришга муваффақ бўлидик. Одамларнинг юрадагини ўзинтеган эдик. Шу сўхбатдан кейин ҳаммамиз гўё бир ҳаёт мактабига ўтмадек бўлидик. Ҳўжалик раҳбарлари юксалишига тўқинилиш ишлаётган қолларини бирма бир кўрсатиб беришди. Маҳаллий шариотини ҳисобга олмаслик, ҳўжаликларга юқоридан тошпиритлар бериш уларнинг мустиқла фиқр юритиш қўбилиятини чекаб ва бўғиб қўйган эди. Ҳатто гўза шароити графити ҳам ҳўжалик раҳбарларига юқоридан тузиб берилади. Ҳолбуки, бу метод давлатга ҳам, қишлоқ меҳнатқиларига ҳам қимматга тушариди. Обком ва район партия комитетлари аччиқ сабоқлардан тегишли хулоса чиқариб, меҳнатқилар оммаси таъкиротчи ҳал йўли оқиб қўйдилар, яъни-иқин жорий этишга алоҳида эътибор бердилар. Шунда ҳаммамиз В. И. Лениннинг «...Ҳақиқат юзига тўппа-тўғри қараш керак. Бу нарса сибастда ҳамма вақт энг тўғри ва бирдан-бир системадир», деган сўзлари тағида нақадар катта маъно ётишини яна бир бор чуқур ҳис этидик.

Ҳаётда юзага келган йилгиликлар ҳамма вақт ҳам ўзига осилик билан йўл оқиб кетмавермайдик. Принципал, юл-хотириси кучиб — фиқрлар олинувчи бўлиб боришига тўғри келди. 1961 йилда кўпгина ҳўжаликларнинг раҳбарлари қишлоқ ҳўжалигини комплекс меҳнатқиларига қаршилиқ кўрсатгани сири эмас. Оқибатда ушга йили пахтадан мўл ҳўжалик еттиштирилиб бўлса-да, вақтида йиғиштириб олинмай, ҳўжалик қарини тағида қилиб, не-неқубуд бўлиб, давлат плани бажариладмай қолди.

Партия таъкилотчилари пахтачиликни меҳнатқилар қанчалик зарур бўлса, йиғим-терими машиналаштириш шунга катта аҳамиятга эга эканлигини қишлоқ меҳнатқиларига тўшутириш олдиди. Дастлабки кўришда еттиб бўлмайдигандек туюлган консерватизм яънилик олдиди чекинишга мажбур бўлди. Йил сайин пахта териш машиналаридек меҳнатқиларни еттиштиришга бориб. Агар йлгари пахта теримига 3—4 ой вақт сарфланган бўлса (1962 йилда 114 кун давомийда пахта терилган эди), 1964 йилдан бошлаб йиғим-терим муддати 35—40 кундан ошмапти. Бунинг махсулот танари ва сифатида нақадар самарали таъсир кўрсатиши исботга муҳтож эмас.

Коммунистлар йилгиликнинг оташин жарчилари ёқилларини санаотда йиғиштириб олишнинг амалга ошириш жараёнида ҳам кўрсатмоқдалар. Маълумки, санаот ишлаб чиқаришининг самардорлигини янада кўтариш ва ҳўжалик ислохотини амалга ошириш масаласи Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг V пленумида муҳомама қилинган эди. Пленум қарорларини унинг бевосита йиғиричлари онинга етказиш мақсадида обком партия комитети уч кунлик йиғиштирилган йиллаб чиқариш конференциясини ўтказди.

Конференция ва унинг секция мажлисларида қарий икки миң киши қатнашди. Улар орасида партия таъкилотчиларининг секретариари, санаот, кўриш ва транспорт қорхоналарининг раҳбарлари, инженер-техник ходимлар, олимлар, ишлаб чиқариш йилгорлари кўпчилигини таъкилотчи эгарди. Конференция қатнашчилари обком қорхоналарини йилги йиғиштирилган йилга ўтказишга таъкиротчи аҳволин тағида эдиб, ишлаб чиқариш самардорлигини оширишга қаратилган қимматли таъкиротчи ишлаб чиқариш конференциясини ўтказди.

Шундан сўнг обкомнинг шахар ва районларда партия ҳўжалик фаолияти йилгиликлариди бўлиб ўтди. Бу йилгиликларда қорхоналарини йилгиликка ўтказиш борасида йилги асосланган, амалий таъкиротчи белгилади. Партия амалга ошираётган катта йиғиштирилган йилга ўтказиш мақсадини бевосита ушга амалга оширишувчи, йилгари орасида муҳомама этиш йилги самаралар беришти.

Партияимиз марксизм-ленинизмнинг революцион назарияси гўлиб байроғини ҳаммага юқори қўтариб келди. Ана шу революцион таъкиротчи содиқ бўлиш, унинг душманларига қарини курашда мувофиқ бўлиш — партияимиз бутун кўп йиллари фаолиятининг мустақам принциплари. В. И. Ленин партия аъзоларини ҳамма марксизм-ленинизм назариясини тинмай эғаллаш ва уни йилгари йиғиштирилишига даъват этди. Улуг доҳийинг ўзи биз учун назарияга йилгари йиғиштирилиши буюк намунасини кўрсатди. Доҳийинг гўллари, чиқиб берган режалари, йўл-йўриқлари ҳозирги вақтда ҳам бизнинг кўндалик йиғиштирилган йилга ўтказиш мақсадида ўзининг беқиёс таъсирини ўтказиб келмоқда.

Революцион назария бизнинг надрларимизга амалий фаолиятларида гўл зарур бўлган бебаҳо дарслиқдир. Ўтган йил бошлаб юборилган «Октябрь йиллари» ҳам худди шу мақсадини кўзда тутиди. Обкомнинг пропаганда ва агитация бўлими жойлардаги партия, совет таъкилотчилари, пропаганда-дистлар ва агитаторлар билан бамаслаҳат ўқиниш таъкиротчи ишлаб чиқиди. Леқчиларини ўқитишга Тошкент ва Чирчиқ, Олмаоқчи ва Оқатқордаги олий ўқуш юртиларининг ўқитувчилари, партия, совет ходимлари жалб қилинди.

Бундан ташқари, обкомнинг район ва шахарларда Ўзбекистон ССР Фаилар академиясини олимлари, йилгари олимларини ходимлари иштирокида «Йил асп мобайнида Ўзбекистон экономикаси ва маданияти босиб ўтган йўл» деган мавзуда кеңалар кидландиқи, обком ва Тошкент шаҳри савдо ходимлари ҳисобидан дарида товар обороти планини шараф билан бажарилади. Пойтахт савдо ходимлари энгилда туғайли туғайли келган катта қўриқчиларини еттиб ўтган йил аҳлининг 1965 йилдаги 73,5 миллион сўмлик кўп мол сотилди. Юбилей йили биринчи қаватли кўрсатиқчилари ҳам кўнчили бўлиди.

Сўнгги йили йилда шахар ва қишлоқларда савдо, умумий оғдатқор қорхоналари тармоқлари кеңайтирилди, уларнинг моддий техника базаси мустақамланди. Савдо надрларини таллаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш соҳасида қатор таъкиротчи қўриди.

Касабасоюз обком партия комитети раиси Қ. Файзинов ҳисобот докладини эриштирган йўлгари қатори йўл қўйилган камчиликларини ҳам тағида қилиб берди. Касабасоюзлар обкомни, бирлашган ва маҳаллий комитетлар социалистик муваффақияти уштириш, оммавий-тарбиялий ишларни олиб боришда йиғиштирилган йилга ўтказишга имониёт яратди. Надрларини партиянинг юқори органи қарори муҳомама қилиш учун эмас, балки амалий фаолият учун қўлашма, уни бажариш ҳар бир коммунистнинг бурчи эканлигини яъни билдилади.

Ҳамма соҳада бўганидек, партиявий ишда ҳам инқилобдорлик сув билан ҳаводек зарур. Юқорида Ўзбекистон КП Марказий Комитети IV пленумининг қарорлари қандай ишлаб чиқилганини айтиб ўтган эдик. V пленум қарорларини коммунистларга етказишда биз бештача йўл тутидик. Пленумнинг КПСС XXIII съезди қарорлари асосида бошланғич партия таъкилотчиларининг сиёсий ва таъкилотчилик ишини яхшилаш таъкилотчи ҳақидаги қарори олдатилик, яъвал обком, шахарком ва райком пленумларда муҳомама этилиши, бевосита бошланғич таъкилотчиларга муҳомама қилиниши. Нотга шундай бўлиб, Партия аппарати ходимлари пленум ва партия аъзини йилгиликларига таъкиротчи қўришга йетадиган вақтин бевосита қарор амалга ошириладиган жойда бошланғич партия таъкилотчилари фаолиятини кучайтиришга сарфлади.

ТАШКИЛИЙ-ПАРТИЯВИЙ ИШЛАРДАГИ АНГИЛИКЛАР

Партияимиз ишининг муваффақиятини қабул қилинган қарорлар ишондориди эмас, балки бу қарорларнинг бажарилишини назорат қилиш ва текшириш туршида, жойларда амалий ишларни таъминлаш, деб таъкидлади. Шунга қўра, биз партия органларининг бошқарилишида тўғрилик бўлиши билан алоқисини мустақамлашда турли мамлакат, кеңашлар ўтказиш ва қарорлар қабул қилиш ўрнига бевосита омма орасида таъкилотчилик ишларини кучайтиришга алоҳида эътибор бердик. Тўғрида, ҳар қанча таъкилотчилик бўлиши, қарорлар қабул қилинган билан улар таъкилотчилик иши билан боғлаб олиб боришмас, қозғоқ қилиб қолмади.

ТАШКИЛИЙ-ПАРТИЯВИЙ ИШЛАРДАГИ АНГИЛИКЛАР

Эндиликда обком бюроси муҳиммасига обком партия таъкилотчи фаолиятидаги энг ақтуал масалаларни киритиладиган бўлиб қолди. Обком секретариари, буюро аъзолари, аппаратнинг масъул ходимлари кўпроқ шахар ва районларда, бошланғич партия таъкилотчилариди бўлиб, уларга ёрдам, йўл-йўриқ кўрсатишлариди. Буни қўйидаги ҳарактерлик бир мисол билан ҳам тўшутириб бериш мумкин. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленумининг чорвачилик муваффақиятини еттиштиришни кўпайтириш чоралари ҳақидаги қарори обком партия таъкилотчи фаолиятида қилиниб, унда партия ходимлари, қўшма ва совхозларнинг раҳбарлари, ҳўжалик ва чорвачилик фермалари партия таъкилотчи секретариари ҳамда партгруппа таъкилотчилари, комплекс чорвачилик бригадаларининг бошқарилиши, илғор чорвачилар, мутахассислар, яъни қишлоқ, ҳўжалигининг муҳим тармоқи таъкилотчи ҳал этувчи кишилар иштирок этиди. Илгари эса бундай масалаларнинг пленумларда муҳомама қилиниши билан чекаланди. Ҳолбуки, пленум қатнашчилари орасида чорвачилик ходимлари бармоқ билан санари даражада бўлади.

ТАШКИЛИЙ-ПАРТИЯВИЙ ИШЛАРДАГИ АНГИЛИКЛАР

Шундан сўнг пленум қарори ҳамма қишлоқ районлари чорвачилик билан шугулланувчи коммунистлар иштирокидаги йилгида муҳомама қилинди. Бу ҳол йўналишида қўшма ва совхозларда жамоат чорвачилигида рентабелликка эришиш, 1966 йил вақфаларини муваффақиятдан урдалаш, чорва қишлоқнинг кўнглидаги ўтказишга имониёт яратди. Надрларини партиянинг юқори органи қарори муҳомама қилиш учун эмас, балки амалий фаолият учун қўлашма, уни бажариш ҳар бир коммунистнинг бурчи эканлигини яъни билдилади.

Ҳамма соҳада бўганидек, партиявий ишда ҳам инқилобдорлик сув билан ҳаводек зарур. Юқорида Ўзбекистон КП Марказий Комитети IV пленумининг қарорлари қандай ишлаб чиқилганини айтиб ўтган эдик. V пленум қарорларини коммунистларга етказишда биз бештача йўл тутидик. Пленумнинг КПСС XXIII съезди қарорлари асосида бошланғич партия таъкилотчиларининг сиёсий ва таъкилотчилик ишини яхшилаш таъкилотчи ҳақидаги қарори олдатилик, яъвал обком, шахарком ва райком пленумларда муҳомама этилиши, бевосита бошланғич таъкилотчиларга муҳомама қилиниши. Нотга шундай бўлиб, Партия аппарати ходимлари пленум ва партия аъзини йилгиликларига таъкиротчи қўришга йетадиган вақтин бевосита қарор амалга ошириладиган жойда бошланғич партия таъкилотчилари фаолиятини кучайтиришга сарфлади.

Партияимиз марксизм-ленинизмнинг революцион назарияси гўлиб байроғини ҳаммага юқори қўтариб келди. Ана шу революцион таъкиротчи содиқ бўлиш, унинг душманларига қарини курашда мувофиқ бўлиш — партияимиз бутун кўп йиллари фаолиятининг мустақам принциплари. В. И. Ленин партия аъзоларини ҳамма марксизм-ленинизм назариясини тинмай эғаллаш ва уни йилгари йиғиштирилишига даъват этди. Улуг доҳийинг ўзи биз учун назарияга йилгари йиғиштирилиши буюк намунасини кўрсатди. Доҳийинг гўллари, чиқиб берган режалари, йўл-йўриқлари ҳозирги вақтда ҳам бизнинг кўндалик йиғиштирилган йилга ўтказиш мақсадида ўзининг беқиёс таъсирини ўтказиб келмоқда.

Революцион назария бизнинг надрларимизга амалий фаолиятларида гўл зарур бўлган бебаҳо дарслиқдир. Ўтган йил бошлаб юборилган «Октябрь йиллари» ҳам худди шу мақсадини кўзда тутиди. Обкомнинг пропаганда ва агитация бўлими жойлардаги партия, совет таъкилотчилари, пропаганда-дистлар ва агитаторлар билан бамаслаҳат ўқиниш таъкиротчи ишлаб чиқиди. Леқчиларини ўқитишга Тошкент ва Чирчиқ, Олмаоқчи ва Оқатқордаги олий ўқуш юртиларининг ўқитувчилари, партия, совет ходимлари жалб қилинди.

Бундан ташқари, обкомнинг район ва шахарларда Ўзбекистон ССР Фаилар академиясини олимлари, йилгари олимларини ходимлари иштирокида «Йил асп мобайнида Ўзбекистон экономикаси ва маданияти босиб ўтган йўл» деган мавзуда кеңалар кидландиқи, обком ва Тошкент шаҳри савдо ходимлари ҳисобидан дарида товар обороти планини шараф билан бажарилади. Пойтахт савдо ходимлари энгилда туғайли туғайли келган катта қўриқчиларини еттиб ўтган йил аҳлининг 1965 йилдаги 73,5 миллион сўмлик кўп мол сотилди. Юбилей йили биринчи қаватли кўрсатиқчилари ҳам кўнчили бўлиди.

Сўнгги йили йилда шахар ва қишлоқларда савдо, умумий оғдатқор қорхоналари тармоқлари кеңайтирилди, уларнинг моддий техника базаси мустақамланди. Савдо надрларини таллаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш соҳасида қатор таъкиротчи қўриди.

Касабасоюз обком партия комитети раиси Қ. Файзинов ҳисобот докладини эриштирган йўлгари қатори йўл қўйилган камчиликларини ҳам тағида қилиб берди. Касабасоюзлар обкомни, бирлашган ва маҳаллий комитетлар социалистик муваффақияти уштириш, оммавий-тарбиялий ишларни олиб боришда йиғиштирилган йилга ўтказишга имониёт яратди. Надрларини партиянинг юқори органи қарори муҳомама қилиш учун эмас, балки амалий фаолият учун қўлашма, уни бажариш ҳар бир коммунистнинг бурчи эканлигини яъни билдилади.

Ҳамма соҳада бўганидек, партиявий ишда ҳам инқилобдорлик сув билан ҳаводек зарур. Юқорида Ўзбекистон КП Марказий Комитети IV пленумининг қарорлари қандай ишлаб чиқилганини айтиб ўтган эдик. V пленум қарорларини коммунистларга етказишда биз бештача йўл тутидик. Пленумнинг КПСС XXIII съезди қарорлари асосида бошланғич партия таъкилотчиларининг сиёсий ва таъкилотчилик ишини яхшилаш таъкилотчи ҳақидаги қарори олдатилик, яъвал обком, шахарком ва райком пленумларда муҳомама этилиши, бевосита бошланғич таъкилотчиларга муҳомама қилиниши. Нотга шундай бўлиб, Партия аппарати ходимлари пленум ва партия аъзини йилгиликларига таъкиротчи қўришга йетадиган вақтин бевосита қарор амалга ошириладиган жойда бошланғич партия таъкилотчилари фаолиятини кучайтиришга сарфлади.

ТАШКИЛИЙ-ПАРТИЯВИЙ ИШЛАРДАГИ АНГИЛИКЛАР

Партияимиз ишининг муваффақиятини қабул қилинган қарорлар ишондориди эмас, балки бу қарорларнинг бажарилишини назорат қилиш ва текшириш туршида, жойларда амалий ишларни таъминлаш, деб таъкидлади. Шунга қўра, биз партия органларининг бошқарилишида тўғрилик бўлиши билан алоқисини мустақамлашда турли мамлакат, кеңашлар ўтказиш ва қарорлар қабул қилиш ўрнига бевосита омма орасида таъкилотчилик ишларини кучайтиришга алоҳида эътибор бердик. Тўғрида, ҳар қанча таъкилотчилик бўлиши, қарорлар қабул қилинган билан улар таъкилотчилик иши билан боғлаб олиб боришмас, қозғоқ қилиб қолмади.

ТАШКИЛИЙ-ПАРТИЯВИЙ ИШЛАРДАГИ АНГИЛИКЛАР

Эндиликда обком бюроси муҳиммасига обком партия таъкилотчи фаолиятидаги энг ақтуал масалаларни киритиладиган бўлиб қолди. Обком секретариари, буюро аъзолари, аппаратнинг масъул ходимлари кўпроқ шахар ва районларда, бошланғич партия таъкилотчилариди бўлиб, уларга ёрдам, йўл-йўриқ кўрсатишлариди. Буни қўйидаги ҳарактерлик бир мисол билан ҳам тўшутириб бериш мумкин. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленумининг чорвачилик муваффақиятини еттиштиришни кўпайтириш чоралари ҳақидаги қарори обком партия таъкилотчи фаолиятида қилиниб, унда партия ходимлари, қўшма ва совхозларнинг раҳбарлари, ҳўжалик ва чорвачилик фермалари партия таъкилотчи секретариари ҳамда партгруппа таъкилотчилари, комплекс чорвачилик бригадаларининг бошқарилиши, илғор чорвачилар, мутахассислар, яъни қишлоқ, ҳўжалигининг муҳим тармоқи таъкилотчи ҳал этувчи кишилар иштирок этиди. Илгари эса бундай масалаларнинг пленумларда муҳомама қилиниши билан чекаланди. Ҳолбуки, пленум қатнашчилари орасида чорвачилик ходимлари бармоқ билан санари даражада бўлади.

ТАШКИЛИЙ-ПАРТИЯВИЙ ИШЛАРДАГИ АНГИЛИКЛАР

Шундан сўнг пленум қарори ҳамма қишлоқ районлари чорвачилик билан шугулланувчи коммунистлар иштирокидаги йилгида муҳомама қилинди. Бу ҳол йўналишида қўшма ва совхозларда жамоат чорвачилигида рентабелликка эришиш, 1966 йил вақфаларини муваффақиятдан урдалаш, чорва қишлоқнинг кўнглидаги ўтказишга имониёт яратди. Надрларини партиянинг юқори органи қарори муҳомама қилиш учун эмас, балки амалий фаолият учун қўлашма, уни бажариш ҳар бир коммунистнинг бурчи эканлигини яъни билдилади.

Ҳамма соҳада бўганидек, партиявий ишда ҳам инқилобдорлик сув билан ҳаводек зарур. Юқорида Ўзбекистон КП Марказий Комитети IV пленумининг қарорлари қандай ишлаб чиқилганини айтиб ўтган эдик. V пленум қарорларини коммунистларга етказишда биз бештача йўл тутидик. Пленумнинг КПСС XXIII съезди қарорлари асосида бошланғич партия таъкилотчиларининг сиёсий ва таъкилотчилик ишини яхшилаш таъкилотчи ҳақидаги қарори олдатилик, яъвал обком, шахарком ва райком пленумларда муҳомама этилиши, бевосита бошланғич таъкилотчиларга муҳомама қилиниши. Нотга шундай бўлиб, Партия аппарати ходимлари пленум ва партия аъзини йилгиликларига таъкиротчи қўришга йетадиган вақтин бевосита қарор амалга ошириладиган жойда бошланғич партия таъкилотчилари фаолиятини кучайтиришга сарфлади.

Партияимиз марксизм-ленинизмнинг революцион назарияси гўлиб байроғини ҳаммага юқори қўтариб келди. Ана шу революцион таъкиротчи содиқ бўлиш, унинг душманларига қарини курашда мувофиқ бўлиш — партияимиз бутун кўп йиллари фа

СОВЕТЛАР ДИЁРИ—ФАЗОНОРЛАР ВАТАНИ

ИНСОН ВА КОИНОТ

Олти йил муқаддам, 1961 йил 12 апрелда космонавт учувчи Юрий Гагарин бошқарган «Восток» совет космик кемаси Ер йўдоши орбитасига чиқарилди. У планета атрофини айланиб чириб, 108 минутдан сўнг беғидланган раيونга муваффақиятли қўнди.

Инсониетнинг космик даврини бошлаб берган биринчи Совет Ер сунъий йўдоши учирлагандан сўнг уч йрим йил ўтказ инсоннинг ўзи космосга қадам қўйди.

Космик давр деганда космик кемалар, автоматик станциялар ва сунъий йўдошлар парвози-

Анатолий БЛАГОПРАВОВ. Академик, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР Фаоллар академияси космик фазони тадқиқ қилиш ва ундан фойдаланиш комиссиясининг раиси

гина тушинилмайди, у умуман ҳозирги замон табиатшунослиги эришган бешиққа юксак тараққиёт даражасини билдиради. Биз яшаётган кунлардаги фан ва техника андиликда ер шарини олиш мумкин бўлган маълумотлар билан қаноатланмайди. У космосдан тобора кўпроқ маълумотлар олишни талаб қилади.

Ҳозирги даврда ҳар ўн йилда

инсоният ихтиёрида бўлган илмий маълумотлар ҳамма тахминдан икки баравар кўпайиши ҳисобланади. Бу шунчаки статистик факт бўлиб қолмай, балки инсоният прогрессив тараққиётининг қонунидир. Тугилмаган эҳтиёжларни муваффақиятли қондириш учун фан ва техника худди мана шундай суръат билан олдинга ҳаракатлангани керак.

Шу сабабли табиатни билиш учун ердаги тадқиқотлар камлик қилаётгани ва космик фазо ҳозирги замон фаннинг тобора муҳим лабораториясига айланиб бораётгани ажабланарли эмас. Мана шунинг ўзи инсониятнинг космик тадқиқотларда бевоқиф шитирок этилиши зарурлигини кўп инхатдан белгилайди.

Ҳозирги замон автоматик ва кибернетик мосламаларнинг имкониятлари ҳар қанча катта бўлмасин, улар инсоннинг хилма хил ва аввало икковий имкониятлари олдида оқиндири. Энг «ақлли» ҳозирги замон автоматик мосламалари ҳам ё белгилашган программага мувофиқ ишлаш олади, ё нари борса иш жараёнида бу программани тақомиллаштира олади. Лекин кибернетик машиналар, шу жумладан ўзи ўргатадиган машиналар учун программа тузишда ўрганилаётган ҳодиса ҳақида маълум дастлабки маълумотларга эга бўлиш керак.

Шуни ҳам айтиш керакки, биз космосга кириб борган сари шу вақтгача бизга умуман маълум бўлмаган ҳодисаларга дуч кела берамиз. Олдиндан билиш мумкин бўлмаган масалалар ҳар қандай пайдо бўлаверади.

Автомат тамоман номуаъlum бўлган нарсани тадқиқ қил олмайдди. У асосий жиҳатлари инсонга таниш бўлган жараёнлар ва ҳодисаларнинг ўрганилишига қодирдир. Тўғри, кейинги вақтда элктрон-ҳисоблаш машиналари учун эвристик деб аталган программалар яратиш соҳасида катта ишлар олиб борилаётганда. Бундай программалар одамларнинг тадқиқотчи илмий фаолиятини умумлаштириш асосида ишлаб чиқилмоқда. Эвристик программа билан туролланган машина у ё бу соҳада илмий тадқиқот жараёнини мустақил олиб бориши керак. Бироқ бундай программаларнинг реал имкониятлари ҳозирча у қадар катта эмас.

Шуни ҳам унутмаслик кераки, инсон инсоннинг онгли фаолияти, интуитив кибернетик машиналарда йўқ. Ваҳоланки, онг ва интуитив табиатни илмий тадқиқ қилиш жараёнида гоят муҳим роль ўйнайди.

Фақат инсон номаълум ҳодисаларни муваффақиятли тадқиқ қила олади. Кутилмаган ҳолатларда тўғри йўл тона олади, бизни ўраб турган оламни ўрганишнинг вужудга келаятган имкониятларидан тўлиқ фойдалана олади.

Мана шунинг учун совет космонавти Юрий Гагариннинг биринчи сафари космосга қўйилган нафабатдаги олдин қадамга бўлиб қолмай, у космик бўлишнинг ўзлаштиришда янги босқичнинг бошланғичи бўлди ва шу билан бирга коннотин тадқиқ қилишда янги даврини бошлаб берди.

Инсониетнинг биринчи космонавти буюк жасорат кўрсатиб ўзининг мислсиз сафари билан космик кемادا парвоз этишининг катта имкониятини исботлади ва бу билан одамларга космос йўлини очиб берди.

Космик парвозларнинг илмий-техники имкониятлари совет олимлари томонидан кўп ўрилди «Восход» космик кемаси яратилиши натижасида ва совет космонавти Владимир Комаров, Константин Феоктистов ва Борис Егоровларнинг муваффақиятли парвозидан сўнг айниқса кенгайди. Космик кема бортида бир неча ишдан иборат эниажа жойлаштириш имконияти гоят муҳим аҳамиятга эга. Космосга мутахассис олимлар — астрономлар, физиклар, биологлар, медиклар, инженерлар парвоз этиши учун ва космик парвозлар шароитида ўз дуксиз равишда ҳар томонлама кузатиш ва тадқиқотлар олиб бориш учун реал шароитлар яратилди. Яқин келажакда биз космик фазо шароитида қилинган кўп илмий кашфиётларга гувоҳ бўлишимизга ҳеч қандай шубҳа йўқ.

Космик экспедициялар парвози бошқа жиҳатдан ҳам гоят муҳим аҳамиятга эга. Космос тадқиқотчилари ҳал қилиши лозим бўлган вазифалар шу қадар мураккаб, уларни ёлғиз бир киши бажариши мушкул. Фақат коалентив бўлиб, келишиб ишлаш, турли мутахассисларнинг бир-биринга қўмақлаши ишлаши имконини беради. Ҳозир инсон иштирокида асосан илмий-разведка мақсадлари кўзда тутилмоқда: бу мураккаброқ космик операцияларга тайёргарлик босқичларидир. Лекин энди одамлар космосда планли илмий тадқиқотларни амалга ошира бошлайдиган вақт узоқ эмас.

Одамнинг космик фаолияти фақат илмий-тадқиқот ишлари олиб бориш билангина чегараланмаслигини ҳозирроқ тўла асос билан айтиш мумкин. Космосни ўзлаштириш вақти келиб одамлар учун амалий зарурат бўлиб қолиши эҳтимолдан узоқ эмас. Космик фазо инсониятнинг тенгсиз ишлаб чиқариш — хом ашё ва энергетика базаси бўлиб қолиши мумкин. Космос ва бошқа осмон жисмларининг ўзига хос шароитида кўпгина ишлаб чиқариш жараёнлари бирмунча юксак самарали ташқи қилиниши мумкин, осмон жисмлари қиммат-баҳо хом ашё манбаига айланиши мумкин.

Космонавт — учувчи В. Комаров Юқори Чирчиқ районидagi «Политотдел» колхози шахтакорлари орасида. А. Абалли фотоси.

Инсониет келажакда космосда энергетика установакаларига эга бўлиши ҳам эҳтимолдан узоқ эмас. Бу установакаларнинг ишлаши атрафда иссиқлик чиқариб бериш билан боғланган бўлади.

Табиийки, буларнинг ҳаммаси космик парвозлар техникаси

юксак даражага етгандагина рўёбга чиқади. Бироқ ҳозирроқ айтиш мумкинки, бу масалани муваффақиятли ҳал қилиш учун яқин замон яратилган. Жумладан, космик парвозлар тараққиётида «Восход-2» совет космик кемасининг парвози гоят

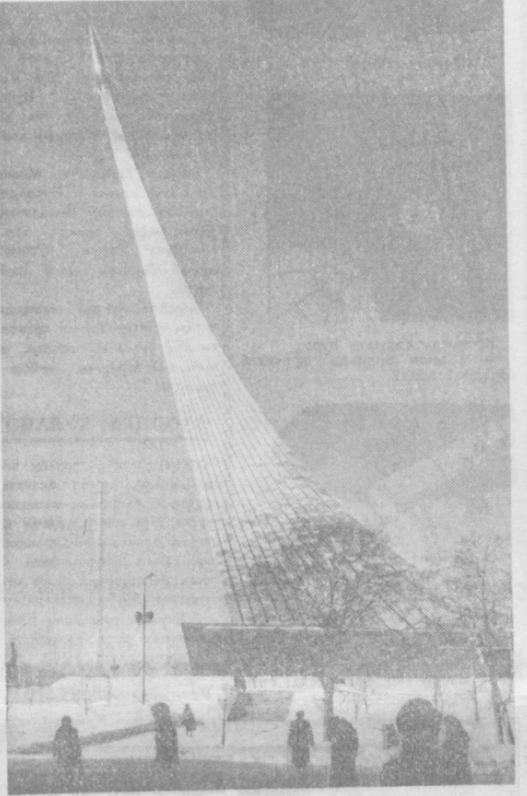
муҳим қадам бўлди. Бу парвоз вақтида космонавт Алексей Леонов инсоният тарихида биринчи бўлиб кабинадан ташқарига чиқди ва скафандр пардаси билан муҳофаза қилинган ҳавосиз фазода бўлди. «Восход-2» экипажининг муваффақиятини фан ва техниканинг буюк ютуқлари билан бир сафга қўйиш мумкин.

Одамнинг очқи космосга чиқши орбиталарда илмий станцияларни қуриш ва экспедицияларни бошқа космик жисмлар юзасига қўндиришда муҳим вазифаларни енгиллаштириш ва уларни амалга оширишни қўйлаштиради.

Совет ой станцияларининг парвози ҳам космосни бундан кейин ўзлаштиришда янада муҳим аҳамиятга эга бўлди. Олимларнинг бўлажак космик тадқиқотларини амалга ошириш учун гоят муҳим бўлган масала — космик аппаратни бошқа осмон жисмин юзасига қўймоқ қўндириш ва унинг сунъий йўдошларини яратиш вазифасини муваффақиятли бажара оладилар. Бунда аппаратларнинг юксак даражада ишончли ва текис ишлаши таъминлаш алоҳида аҳамиятга эга. Шуни эслатиш ўрнида, «Луна-9» дан бошлаб Ойга учирилган кейинги бешала совет станциялари парвозини муваффақиятли якунлади. «Луна-9» ва «Луна-13» Ойга қўнди. «Луна-10», «Луна-11» ва «Луна-12» эса Ойнинг сунъий йўдошлари бўлиб қўнди.

Инсониет космик парвозлар даврининг еттинчи йилга қадам қўймоқда. Шубҳа йўқки, яқин келажакда биз янги космик галабаларнинг гувоҳи бўламиз. Бу галабалар одамларнинг ҳаётига тобора кўпроқ таъсир кўрсатади.

(АПН).

МОСКВА. Космосни забт этганлар шарафига ўрнатилган обелиск. Бу ерда Космонавтлар хибони барпо этилади. Н. Грановский фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

Суратда: аёллар ўртасида биринчи бўлиб фазога учган космонавт Валентина Николаева-Терешкова қизи Алена билан.

ОЙ ҚУШИНИ

Милдон йиллар ёнига ҳеч қим келмасди, Жанолимга боқарди-ю, Ер ҳам тўймасди.

Ертиб кечаларни айлаб кундугза, Сирларин бой бермасдим бирон юлдугза.

Эй фазогир олимлар, оқ йўл — марҳамат, Улугбек ҳўқилари кўксинга зийнат...

Толе сизга ер бўлсин, азиз инсонлар, Ахтари тошинг сирини, қолмас армонлар...

Арофат НОСИРОВА.

ЦИОЛКОВСКИЙ ВАТАНИДА

ТАСС муҳбири Калугадан хабар беради: Думиничи ишчи посёлкиси клубида ўтказилган кеча ҳаммаси гоят қизиқтирди. Бу кечада К. Э. Циолковскийнинг набираси Алексей Костин буюк рус олими тўғрисидаги ўзининг хотираларини таъриб берди. У хотираларини ҳикоя қилаётганда «Космонавтичанинг отаси» тасвирланган юдир кинокадрлар напояиш қилиниб турди. Кечада тўлланган юзлаб кишилар К. Э. Циолковскийнинг планеталар аро учин мумкинлигини башорат бериб, пленкага ёзиб қўйилган нутқини тингладилар.

Ока дарёси бўйида К. Э. Циолковский яшаган ва меҳнат қилган тарихий уйни келиб кўраётган экскурсиячилар шу кунларда анча кўнайди. Экскурсиячилар, черёжлар, одалар ва бошқа экспонатлар орқали буюк олимнинг илмий мероси билан танишмоқдалар. Бу музейга қизиқиб йилдан-йилга кучайиб бормоқда. Утган йилги Космонавтика кунидан кейин мамлакатимизнинг ва чет эллардаги кўпгина давлатларнинг ҳамма томондан 53 мингдан кўра кўпроқ экскурсиячи шу музейни келиб кўриб кетди.

МОСКВА. Совет космонавтичари отряди. Жуковский номидаги академияда ўқимқондалар. Суратда: (чапдан); учувчи космонавтлар (чапдан ўнга): А. Г. Николаев, Ю. А. Гагарин, В. Ф. Биковский ва П. Р. Поповичлар академияда лекция тинглашяпти. Ундаги суратда космик фазога чиқганини кўриб турибсиз.

БУЮК ҚАҲРАМОНЛИК ЙИЛНОМАЛАРИ

1957 йил 4 октябрда СССРда дунёда биринчи марта Ернинг сунъий йўдоши муваффақиятли суратда фазога учирилди. Шундан бери мамлакатимизда 150 тадан ортиқ сунъий йўдош учирилди. 1958 йил 21 февралда рекордли баландликка — 473 километр масофага илмий аппаратлари бўлган 1,52 тонна оғирликтаги бир босқичли геофизик ракета учирилди.

1959 йил 2 январда мамлакатимизда космик ракета муваффақият билан учирилди. Бу биринчи сунъий планета кўйишини йўдоши бўлиб қолди. Ушга йил 14 сентябрда эса иккинчи совет космик ракетиаси Ой юзасига етиб борди.

1961 йил 12 апрелда СССРда дунёда биринчи марта космик кемаси ер кўрасида парвоз қилди. Бу космик кемани бошқариб Юрий Гагарин эди.

1961 йил 12 апрелда СССРда дунёда биринчи марта космик кемаси ер кўрасида парвоз қилди. Бу космик кемани бошқариб Юрий Гагарин эди.

«КОСМОС» ЁДГОРЛИГИ ТУРГАН ЖОЙДА...

Москва шаҳар совети ижроия комитети космос қаҳрамонлари хибонини барпо этиш тўғрисида қарор қабул қилганлигини ТАСС хабар қилган эди. Шундан бери бир неча ой ўтди. Биз атоқли ҳайкалтарош А. П. Файдиш — Крандиевскийдан шонли воқеага тайёргарлик қандай бораётганини гапириб беришимни илтимос қилдик.

Қисқача гапирадиган бўлсак, Москва шаҳарда — деди ҳайкалтарош — маълумки қаҳрамонлар хибонидида космосни биринчи бўлиб очган Ю. Гагарин, биринчи аёл космонавт В. Николаева-Терешкова, «Восход» экипажи аъзолари Павел Беляев билан Алексей Леонов — ракета — космик системаларнинг энг йирик конструктори Сергей Павлович Королев портретлари қўйилди. Мен «Космос» монументининг бир қисми бўлиб Циолковский ҳайкалин яратадиган йилларимда академик С. П. Королев билан бир неча бор учрашиб, ҳозирги ёдгорликка асос қилиб олган эътиодларни ишлаган эдим. Менга космонавтлардан Беляев билан Леоновнинг портретларини тарахлаш топширилди. Улар установада бир неча марта меҳмон бўлишди. Юрий, уларнинг портретларини кўрсатаман.

Ҳаётининг янги портовини — ҳайкалтарошнинг космонавт билан биринчи сафар учрашуви эмас. Бунинг 1961 йилдаёқ бошланган аввалиги ишни битказиш деса бўлади. Григорий Постников ҳам космос, темаида ишлайётган янги ҳайкалтарош эмас. Унинг «юдуз» деган ҳайкали маълумдир. У, кўпгина космонавт учувчилар, жумладан, Валентина Владимировнанинг ҳам портретларини ишлаган. Биринчи аёл космонавт портретини ишлаш Постниковга топширилган. Космос қаҳрамонларининг ҳайкал портретлари бронзадан қўйилиб, яхлит паст стелла билан боғланган гранит суяларга ўрнатилди.

Бундан дувори ойнабдан баланд хона. Ҳайкалтарош умуман турли хил бўлган бу кишиларнинг энг хайкалтарошчилигини Павел Беляевнинг вазиинини, жиддийлигини, Алексей Леоновнинг серғайлигини, куч-қувватини ифодалаб бера олган...

Ҳаётининг янги портовини — ҳайкалтарошнинг космонавт билан биринчи сафар учрашуви эмас. Бунинг 1961 йилдаёқ бошланган аввалиги ишни битказиш деса бўлади. Григорий Постников ҳам космос, темаида ишлайётган янги ҳайкалтарош эмас. Унинг «юдуз» деган ҳайкали маълумдир. У, кўпгина космонавт учувчилар, жумладан, Валентина Владимировнанинг ҳам портретларини ишлаган. Биринчи аёл космонавт портретини ишлаш Постниковга топширилган. Космос қаҳрамонларининг ҳайкал портретлари бронзадан қўйилиб, яхлит паст стелла билан боғланган гранит суяларга ўрнатилди.

А. РОМАНОВ (ТАСС).

